



**MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA**

im. Stefana Żeromskiego w Helu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stefana Żeromskiego
w Helu
2020 ROK

Przygotowała:
Grażyna Rotta
Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Helu

1. Działalność biblioteki w roku sprawozdawczym

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Helu jest samorządową instytucją kultury posiadającą osobowość prawną. Wpisu do rejestru instytucji kultury dokonano 21.03.2002 r. pod numerem 1.

Do końca grudnia 2020 r. biblioteka była czynna: od poniedziałku do piątku w godzinach: pn., wt., czw., pt.: 10.00-17.30, środa: 10.00-16.00 oraz w pierwszą i третią sobotę miesiąca: 10.00-14.00 (do końca lutego 2020 r.). Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemii na terenie RP od 16 marca do 11 maja 2020 r. biblioteka była zamknięta dla użytkowników. W tym czasie przeprowadzono m.in. skontrum zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych, księgozbiór poddano szczegółowej selekcji (książki zniszczone, zacytowane, zdezaktualizowane), zainwentaryzowano nowe tytuły. W czasie kolejnego lockdownu, od 07 listopada do 29 listopada 2020 r., obsługa użytkowników biblioteki odbywała się przy drzwiach zamkniętych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (§ 6 ust. 11b). Ponadto zgodnie z wytycznymi Biblioteki Narodowej wprowadzono ograniczenia udostępniania zbiorów czytelnikom na miejscu, korzystania ze stanowisk komputerowych, wprowadzono kwarantannę dla zbiorów zwracanych, które zostają odłożone na okres 3 dni do pudła w wydzielonym pomieszczeniu, zawieszono do odwołania zajęcia grupowe m.in. „Śpiewające Brzdące”.

Wszyscy pracownicy biblioteki bezwzględnie stosują się do zasad profilaktycznych przedstawianych i aktualizowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Zdrowia. Ponadto pomieszczenia biblioteczne są regularnie wietrzone, codziennie podłoga jest przemywana płynem dezynfekującym, a klamki u drzwi kilka razy dziennie dezynfekowane, przed wejściem do biblioteki oraz wewnątrz w widocznym i oznakowanym miejscu są wystawione płyny do dezynfekcji rąk.

Biblioteka z powodu Covid-19 na mocy decyzji Rady Ministrów była niedostępna dla użytkowników (brak dostępu do półek, korzystania z czytelni itp.) ogółem przez 54 dni robocze.

2. Pracownicy biblioteki

W 2020 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Helu zatrudnione były cztery osoby na 2,75 etatu – pracownicy działalności podstawowej oraz administracji i obsługi.

3. Gromadzenie zbiorów

Stan ilościowy księgozbioru w dniu 31.12.2020 r. – 14.156 woluminów, w tym zbiory specjalne 190 egz. (audiobooki, filmy)

W 2020 r. wpisano do księgi inwentarzowej 954 woluminy o łącznej wartości 25.295,00 zł, w tym:

- kupno własne – 749 woluminów o wartości 20.000,00 zł,
- kupno sponsorowane w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych – 195 woluminów o wartości 5.000,00 zł,
- dary – 10 woluminów o wartości 295,00 zł,
- audiobooki – 2 egz. o wartości 40,00 zł.

ZBIORY BIBLIOTECZNE					
Stan w dniu 31 XII 2018 r.	Wpływy	Zakup	Dary	Ubytki	Stan na 31 XII 2019 r.
14864	1213	1089	124	784	15293
Stan w dniu 31 XII 2019 r.	Wpływy	Zakup	Dary	Ubytki	Stan na 31 XII 2020 r.
15293	954	944	10	2091	14156

STRUKTURA KSIĘGOZBIORU			
LITERATURA PIĘKNA DLA DOROSŁYCH	LITERATURA PIĘKNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	LITERATURA NIEBELETYSTYCZNA	OGÓŁEM KSIĄŻEK
6640	2897	4619	14156
47%	20%	33%	100%

Helska Biblioteka uzupełnia swój księgozbiór poprzez kupno w ramach środków własnych oraz z dofinansowania z programów MKiDN w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych. Kwota dofinansowania w 2020 roku wyniosła 5.000,00 zł i stanowiła 20% wydatków na zakup książek. Przyznana dotacja pozwala na kupno każdej publikacji, która ukazała się drukiem lub na innym nośniku. Ważne, aby była dostępna na rynku księgarskim, niezależnie, czy jest to pierwsze czy kolejne wydanie. Z programu wyłączone są podręczniki szkolne, streszczenia lektur szkolnych, programy i gry komputerowe, filmy, nagrania muzyczne, dokumenty ikonograficzne, kolekcje historyczne pozyskiwane od osób prywatnych lub z innych instytucji, a także książki i inne dokumenty dostępne na rynku antykwarycznym. Z przyznanych środków biblioteka nie mogła także optować prenumeraty czasopism regionalnych i ogólnopolskich oraz kupować licencji na dostęp do baz danych.

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” zakłada utrzymanie progów wkładu własnego na poziomie 80%, 65% i 50% w zależności od zaszeregowania gminy do odpowiedniej kategorii „zamożności” j.s.t. przez Ministerstwo Finansów, tj. wskaźnik G – wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Zgodnie z tym wyznacznikiem helska biblioteka zobowiązana jest do utrzymania wkładu własnego na poziomie 80%. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w nowej 5-letniej edycji zakłada, że uprawnionymi wnioskodawcami będą biblioteki, które są otwarte w co najmniej połowę sobót roku przez przynajmniej 4 godziny oraz korzystające przynajmniej z jednego terminalu cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academica.

Na uzupełnianie księgozbioru duży wpływ mają sami czytelnicy, którzy zgłaszają swoje propozycje u pracowników biblioteki. Osoba zajmująca się gromadzeniem i opracowywaniem zbiorów śledzi na bieżąco rynek wydawniczy, orientuje się w terminach ukazania się premier książkowych i dostosowuje do nich harmonogram zakupów.

Nieodłączną kwestią zarządzania zbiorami jest ubytkowanie księgozbioru. W 2020 r. ubytki wyniosły 2091 woluminów. W naszej bibliotece nie ma białych kruków, a sama książka stała się narzędziem pozyskiwania wiedzy. Jeżeli książka się zniszczy, należy ją wymienić na nową. O dziedzictwo w zakresie kultury piśmienniczej dbają biblioteki naukowe. Instytut Książki i Biblioteka Narodowa rekomendują, aby ubytkować pozycje, po które czytelnik nie sięga przez pięć lat, dając miejsce tej, która ma szansę być wypożyczona. Zalecenia te są również istotą „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.
1. Liczba czytelników na 100 mieszkańców	22	20
2. Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców	33	31
3. Liczba wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców *	498	352
4. Liczba zakupionych tytułów czasopism w bibliotece ogółem	6	6

* Łączna liczba wypożyczeń zbiorów na zewnątrz i udostępnień na miejscu na 100 mieszkańców

4. Opracowanie zbiorów

Wszystkie zbiory, które wpływają do biblioteki, podlegają pełnemu opracowaniu w programie bibliotecznym Libra 2000. Ewidencja zbiorów i czytelników jest automatyczna i odbywa się przy użyciu kodów kreskowych i czytnika. Każda książka wprowadzona do systemu oznaczona jest kodem kreskowym z nazwą naszej biblioteki naklejonym na okładce. Katalog on-line zawiera 100% opisów księgozbioru i pozwala na zdalne wyszukiwanie tytułu książki, rezerwowanie i zamawianie danej pozycji książkowej poprzez „Profil użytkownika”, informuje o jej dostępności. Każdy czytelnik po zgłoszeniu się do pracownika biblioteki może otrzymać login i hasło do profilu użytkownika, czyli swojej wirtualnej karty bibliotecznej. Po zalogowaniu na konto można sprawdzić swoje wypożyczenia, terminy zwrotów, rezerwować i zamawiać dane tytuły.

5. Czytelnictwo

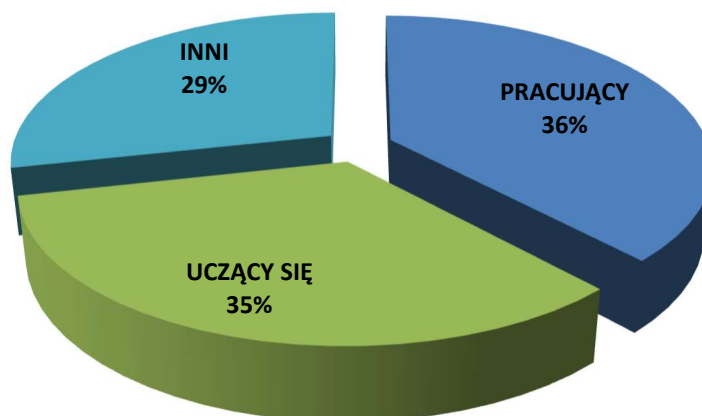
Na koniec 2020 roku zapisanych było 1298 czytelników, w tym aktywnych w roku sprawozdawczym - 615 czytelników, z których 213 to osoby uczące się, a 169 to turyści wypoczywający w naszym mieście. Liczba czytelników na 100 mieszkańców wyniosła 20. Bibliotekę odwiedziło 7.179 osób.

Na zewnątrz wypożyczono 10.752 książki (w tym 74 audiobooki) i 249 czasopism.

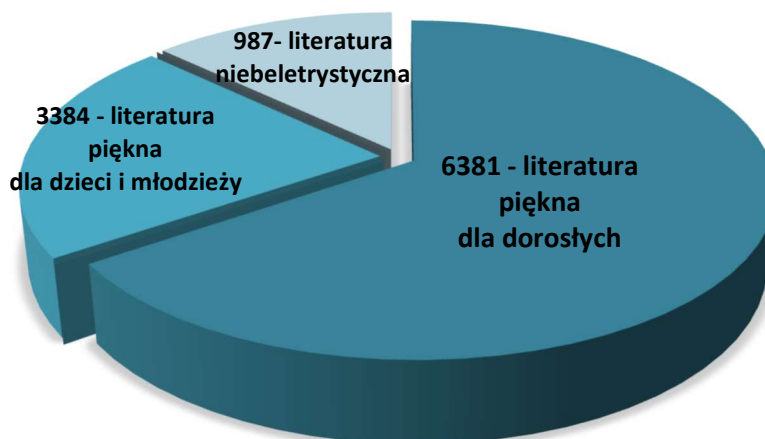
Na miejscu udostępniono: 1.418 książek i 633 czasopisma.

CZYTELNICY ZAREJESTROWANI WG WIEKU								
2017								
ogółem w 2017	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
706	10	99	59	47	45	192	137	117
2018								
ogółem w 2018	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
702	15	103	68	49	33	177	143	114
2019								
ogółem w 2019	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
711	56	122	59	41	21	155	138	119
2020								
ogółem w 2020	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
615	34	105	56	33	24	136	123	104

CZYTELNICY ZAREJESTROWANI W 2020 WG ZAJĘCIA



WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ W 2020



Od 01 stycznia 2020 r. czytelnicy naszej biblioteki mają bezpłatny dostęp do biblioteki internetowej Legimi. Nasi czytelnicy mają do dyspozycji katalog ponad 60 000 ebooków, a od 01 stycznia 2021 r. również do audiobooków i synchrobooków, w tym dostęp do danej nowości wydawniczej w dniu jej premiery, do najgorętszych tytułów i największych bestsellerów, ale i znanej już powszechnie klasyki. Wszystko to w ramach utworzonego „Konsorcjum pomorskiego”, do którego należy helska biblioteka. W 2020 r. w województwie pomorskim na 319 placówek bibliotecznych 23 korzystały z Legimi w ramach „Konsorcjum pomorskiego”, a 3 indywidualnie. W 2020 r. z Legimi nasi czytelnicy pobrali 522 publikacje, odbyło się 169 sesji, wykorzystano 15078236 słów. Legimi stało się alternatywą dla tradycyjnego wypożyczania książek w czasie stanu epidemii i dobrą propozycją dla tych, którzy nie wyobrażają sobie dnia bez dobrej lektury.

W 2019 r. wprowadziłyśmy nową usługę [Academica.edu.pl](https://academica.edu.pl), która pozwala na korzystanie ze zbiorów Biblioteki Narodowej (BN) poprzez serwer w naszej bibliotece. Czytelnik ma dostęp do książek i najnowszych artykułów z różnych dziedzin wiedzy i zgodnie z prawem autorskim może korzystać z zasobów BN w Helu. **Academica** jest niezwykle przydatna przy pisaniu pracy dyplomowej, referatu itp., gdzie należy oprzeć się na aktualnej literaturze przedmiotu. **Academica** to administrowany przez Bibliotekę Narodową polski system cyfrowych wypożyczeń międzybibliotecznych, pełniący także funkcję biblioteki cyfrowej. Jej celem jest zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych (dostępnych wyłącznie w bibliotekach wojewódzkich) wypożyczeniami cyfrowymi. Dostęp terminalowy (w bibliotece) do **Academici** umożliwia m. in. korzystanie z publikacji chronionych prawem autorskim. **Academica** to ogromna baza publikacji, legalne źródło wiedzy, nowa jakość wypożyczeń oraz elastyczny system rezerwacji. Więcej informacji na <https://academica.edu.pl/> i <https://polona.pl/>
W 2020 r. w **Academicie** udostępniono 17 dokumentów – artykuły z czasopism naukowych.

W roku sprawozdawczym w helskiej bibliotece udzieliliśmy 6.968 informacji bibliotecznych, bibliograficznych, rzeczowych, tekstowych i o informację.

6. Wpływ pandemii Covid-19 na działalność biblioteki

Z powodu pandemii największy odpływ czytelników nastąpił w grupie wiekowej do 5 r. ż. – spadek w porównaniu z 2019 r. o 40%. W grupie wiekowej 13-15 i 16-19 lat spadek wyniósł ok.

20%, w pozostałych grupach od 11-14 %. W grupie wiekowej 20-24 lata odnotowano wzrost o 14%.

W 2020 r. spadek wypożyczeń, w porównaniu z 2019 r., wyniósł 27%.

Zdecydowana większość czytelników wciąż korzystających z biblioteki wykazuje zainteresowanie tradycyjnymi formami pracy biblioteki – obsługa stacjonarna, wypożyczanie książki papierowej.

Utrzymywałyśmy stały kontakt z czytelnikami za pośrednictwem fanpage’a biblioteki i strony internetowej. Wykorzystywano również kontakt telefoniczny i mailowy. Z uwagi na niewielkie środowisko, w którym pracujemy, informacje były również przekazywane okazjonalnie.

7. Sprawy organizacyjne

Miejska Biblioteka Publiczna w Helu brała udział w projekcie PO Biblioteki Narodowej **„Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”, Priorytet 1.** – projekt zakończony. Dotacja celowa Biblioteki Narodowej w 2020 r. wyniosła 5000,00 zł i stanowiła 20% ogólnej kwoty przeznaczonej na zakup książek.

Od kilku lat realizujemy akcję **„Książka na telefon”**, skierowaną do osób starszych i mających problem z poruszaniem się. W 2020 r. z usługi tej korzystało 5 osób.

Od 2017 r. helska biblioteka uczestniczy w projekcie **„Metropolitalna karta do kultury”**. „Karta do kultury” jest kartą biblioteczną, którą otrzymuje każdy aktywny czytelnik helskiej biblioteki. Jest ona niezbędna przy wypożyczeniu książki. Dodatkowo karta upoważnia jej posiadacza do zniżek na różne wydarzenia kulturalne w Trójmieście i okolicach. Szczegółowe informacje o „Karcie do kultury” i zniżkach oferowanych jej posiadaczom można znaleźć na stronie: www.kartadokultury.pl

W 2020 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Helu zakończyła realizację projektu **„Z książką na start”**, prowadzonego w ramach współpracy z Fundacją Metropolia Dzieci w Gdańsku. Do projektu przystąpiło ogółem 76. dzieci w wieku 0-6 lat.

Od października 2020 r. uczestniczymy w programie Instytutu Książki „Mała książka wielki człowiek”, finansowanym w całości przez Ministerstwo Kultury. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku 3-6 lat, które przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W Wyprawce znajdują coś dla siebie także rodzice. „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki” to broszura informacyjna, przypominająca o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowiadająca, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego. Do końca 2020 r. do akcji przystąpiło 16 dzieci.

W 2020 r. helska biblioteka wzięła udział w akcji **„Kinder Przerwa na Wspólne Czytanie”**, w ramach której wspólnie z naszymi najmłodszymi czytelniczkami, czytelnikami i ich rodzicami zbieraliśmy 3 kartony pełne książek, które trafiły do najbardziej potrzebujących bibliotek w Polsce. Za udział w akcji biblioteka otrzymała w formie darowizny 2 pufy do wspólnego czytania i książki dla dzieci.

W październiku 2020 r. zakończyliśmy autorskie zadanie „Mam kulturę – chronię naturę”, na realizację którego Biblioteka otrzymała grant od Fundacji Orlen Dar Serca w ramach projektu „**Moje Miejsce na Ziemi**”. W akcji wzięło udział 30. dzieci w wieku 4-8 lat. Projekt rozliczono.

W 2020 roku Biblioteka organizowała lub uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach:

- Biblioferie – 83. uczestników,
- lekcja biblioteczna w helskim przedszkolu – 35. uczestników,
- konkursy m.in. Nie tylko FEMME FATALE, Szlachetne zdrowie, #ŻeromskiChallenge – 12. uczestników,
- akcja „Z książką na start” – 76. uczestników,
- Warsztaty ekologiczne – kompostownik domowy – 8. uczestników,
- udział w „Mini Open Gdynia” ogólnopolski konkurs piosenki dziecięcej – 6. uczestników),
- udział w XII Finale „Bursztynowe Klucze 2020” w Pucku - konkurs promujący talenty wokalne z powiatu puckiego – 2. uczestniczki (1 miejsce w kategorii młodszej),
- Granie w czytanie – akcja zachęcająca do odwiedzin biblioteki podczas wakacji letnich – 25. uczestników,
- „Mam kulturę – chronię naturę” projekt „Moje Miejsce na Ziemi” Fundacji Orlen Dar Serca – 30. uczestników,
- udział w akcji „Kinder Przerwa na Wspólne Czytanie” – 10. uczestników,
- Koncert dla Niepodległej on-line – 7. wykonawców,
- zajęcia wokalne i emisji głosu, zajęcia dla rodziców i maluszka „Śpiewające brzdące” – ogółem 333. uczestników,
- udział w powiatowym konkursie „Polskie Piosenki o Wolności” – 6. uczestników (laureaci i wyróżnienia),
- udział w ogólnopolskim Konkursie kolęd i pastorałek w CK w Skępem – 6. uczestniczek (1 wyróżnienie),
- realizacja spotu z życzeniami świątecznymi – 10. uczestników,

Nasi czytelnicy mają możliwość:

- korzystania z indywidualnego profilu użytkownika,
- korzystania z bibliotecznego katalogu on-line,
- bezpłatnego dostępu do multimedialnej platformy ebooków, audiobooków i synchrobooków Legimi,
- współtworzenia księgozbioru naszej biblioteki.

W 2020 roku pracownicy biblioteki zakwalifikowali się na cykl bezpłatnych szkoleń, które były dofinansowane z funduszy MKiDN – m.in. Jak zorganizować konkurs online?, Promocja czytelnictwa w przestrzeni online (w tym social media), Biblioteka hybrydowa – jak organizować działania animacyjne łączące rzeczywistość online i offline, Ochrona danych osobowych w bibliotece, Gry w programach MKDNIŚ, Kontrola zarządcza i zarządzanie ryzykiem w bibliotece, Skuteczne tworzenie wniosków do MKDNIŚ, Jak napisać dobry wniosek grantowy i nie zwariować?, Przygotowanie biblioteki na kontrolę i audyt zewnętrzny w zakresie kontroli zarządczej i ochrony danych osobowych itp.

Helska biblioteka otrzymała dofinansowanie na realizację zadań w ramach PO MKiDN „Partnerstwo dla książki 2021”, którego celem jest m.in. wzmocnienie kulturotwórczej roli bibliotek w Polsce. Nasze zadanie obejmuje m.in. warsztaty z uważności mindfulness, bardzo popularne w większych ośrodkach, a do tej pory szerzej nieznane na naszym terenie, które są

skierowane do dzieci i młodzieży w wieku 5-15 lat oraz osób dorosłych, w tym seniorów 60+. Metoda mindfulness, skupiająca się na nauce koncentracji, panowania nad emocjami, redukcji stresu, osiągania spokoju wewnętrznego oraz poznawania własnej wartości, przekłada się na łatwiejsze przyswajanie wiedzy i podnoszenie pewności siebie. Warsztaty są bezpłatne, poprowadzi je ekspert, doświadczony pedagog, certyfikowany nauczyciel i trener mindfulness, przygotowany do prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu uważności. Odbywać się będą w małych grupach do 8 osób, raz w tygodniu w cyklu ośmiotygodniowym. Już dziś zapraszam do rezerwacji udziału, ponieważ liczba miejsc jest ograniczona. Warsztaty te są dla każdego, kto pracuje nad udoskonaleniem takich cech jak samoświadomość, wytrzymałość i empatia. Nasze zadanie obejmuje również inne atrakcje, o których będziemy informowały na bieżąco.

Dyrektor
Miejskiej Biblioteki Publicznej
/-/ Grażyna Rotta